

# SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Bellezey-ut 9. hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

Dr. Sámuel Károly.

## KIADÓHIVATAL:

Bellezey-ut 9. számú ház, hova az előfizetés és a hirdetés pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Nyeged évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér

## Jegyzés.

Szarvasról jegyezte fel a krónika, hogy pár esztendővel ezelőtt a nemes község egy érdemes esküdtje az utca árkában tért örök nyugovóra. T. i. az árok mély, vízzel tele és az esküdt ur itallal telve vala. A gyilkos árok ma is csak oly mély és gyakorta éppen úgy színültig megtelik vízzel mint akkoriban. Hanem esküdt ember azóta nem potyogott bele. Tán ezért vadvirágosak most is a szarvasi árokpartok és ezért legelhetnek ma is békében az árkok dus fűvén az apró és nagy barmok. Jól van ez így. Beleillik a milieu-be: a dinnyeföldek és kukoricások közzé, a város közepén. Azok pedig, kiknek ez nem tetszik és óhajtják a város csatornázását, várják meg, míg egy másik esküdtet is vagy pláne ennél nagyobb urat, oda vezérel a sors az árok mélyére. Akkor talán lesz csatorna. Talán.

\*

Amikor az Ur megteremtette a világot és kimondta a nagy parancsot, hogy legyen világosság, bizony-

nyal nem gondolt Szarvasra. Kár. Mert az isten csodatevése nélkül, már be kell látnunk, soha nem lesz Szarvason világosság. Mindegyik szomszédos, valamire való várost világítja már a villany. Nálunk csupán akkor gyul ki egy árva acetilen lámpa, ha történetesen annyira jó kedvű lesz az aranyifjuság valamelyik tagja, hogy meggyújtja az Árpád épületében levő divatkereskedés lámpáját. Ma már a számtalanadik villanyos társasággal tárgyal a község, illetve a világítási bizottság. Mert világítási bizottságunk van. De van mellette olyan sötétség is, hogy a hirhedt egyiptomi sötétség hozzá képest derűs nyári nap. Legalább tudjuk, hogy mire jó a világítási bizottság.

### A középosztály megmentése.

A magyar középbirtokos osztály egyre sulyosodó helyzete immár a legszélesebb köröket is élénken foglalkoztatja. Az ügy felszínre hozatalának lelkes harcosa, Majláth József gróf a

nyár folyamán Palicson megtartott országos gazdagylésen megrázó képet rajzolt a gazdák elé, különösen a magyar középbirtokos gazdátársadalom helyzetéről. Foglalkozott a pusztulás és hanyatlás okaival és ismertette azokat az intézkedéseket, amelyek e téren a legutóbbi évtized alatt történtek.

Majláth József gróf előadásában megrajzolta ennek a nehéz problémának a képét, s rámutatott arra, hogy tulajdonképpen egyetlenegy társadalmi szervezet, a Magyar Gazdaszövetség ismerje fel első ízben a középosztályt pusztító bajokat s többszörösen is foglalkozván e kérdéssel, ennek a gazdátársadalmi intézménynek köszönhető, hogy e kérdéssel a legilletékesebb helyen is foglalkoznak. A középosztály helyzetének javítása érdekében kifejtett erőteljes propaganda s különösen a nemes gróf e téren kifejtett erőteljes küzdelme zálogát képezi annak, hogy ezen nagy fontosságú probléma megoldása közül az egyes osztályok között ma már vélemény különbség nincs s hogy él a magyar népben az a meggyőződés, hogy a magyar történelmi középbirtokos osztályra, a magyar nem-

## TÁRCA.

### Rozgonyiné.

„Hová, háová, édes férjem?”  
„Fölmegek a klubba,  
Vár a croupier, a pointeur,  
Ne várjon hát puffra.”  
„Megállj, megállj, édes férjem,  
Megyek én is nyomba’,  
Befordulok kicsinyég csak  
A bouoieromba.”  
„Én kegyesem, szép hitvesem,  
Ellenemre lörsz-e?  
Puha, finom, lágyerszényed  
Meglőri a bőrze.  
Félretartnád a sok kártyát  
Remegő kezében:  
Mit keresnél, gyenge asszony  
Ott a bacc-teremben?!”  
„Ázt keresem hív magyar nő  
Véres bacc-teremben,

Hogy amit majd elveszítesz,  
Rögtön visszanyerjem.  
Rossz a magány, de százszor is  
Rosszabb, hogyha vesztel,  
Haza jössz -- és törni, zuzni,  
Kiabálni kezdel.”

Nagy karimás uj kalapját  
Fátyollal borítja,  
Karesu, fűzött selyem vállát  
Páncélba szoritja,  
Polcapja a ridiküljét,  
Cipőjén köt máslit  
S begombolja kis bokáin  
A sárga kamáslit.

Megkinálja bonbonokkal  
Kis Pincsi kutyáját  
S viszi már a fürge lift le  
Szép plissé ruháját.  
Széles uton, poros uton  
Fut a sebes autó  
És büzlik a . . . csak büzlik a  
Fényes -- benzintartó,

„Kis-tihand, nagyságos asszony  
Itt a klub-szobában  
Van pénz elég, amint látjuk,  
Bugyelárisában!”  
„Urak! Urak! Gentlemannok!  
Kora beszéd még ez —  
Akkor tudjuk, hol a sok pénz,  
Ha a croupier végez.”

Körüülük a sok asztalt,  
Perdül a pénz, pottyán,  
Ki ferbliz, ki baccarázik,  
Ahogy kedve szottyán;  
Előre az asztalfőre  
Jó Rozgonyi rukkol  
S mellette az élte-párja  
Szép szerelme drukkol.

Rozgonyi ur folyton veszt, veszt,  
Szörnyű nagy a pechje:  
„Eressz engem”, — szól az asszony —  
„Pechvogel vagy eh te!”  
S maga adja Rozgonyiné  
Ellenök a bankot,

zet fenmaradása és megerősödése érdekében szükség van s ezen osztály sorsának javítása ma nemcsak társadalmi, de határozottan nemzeti érdek.

Ismeretes a gazdasági társadalom előtt, hogy már kilenc évvel ezelőtt Kassán épen Majláth József gróf foglalkozott első ízben a probléma megoldásával. Ennek volt a következője az, hogy az akkori földművelésügyi miniszter, Darányi Ignác e kérdésben szaknácsozást hívott össze, mely egy héten keresztül foglalkozott az ügyvel, melynek megoldása természetesen évekre kibató törvényhozási alkotások feladata volna. Az ügy alapos ismerője, Emödy József világított rá a középosztály megmentése kérdésében a hanyatlás okának egy újabb jelenségére, mely összes jelenségek ismertetése volna tényleg az egyedüli módszer arra, hogy a gyógyítás módjait is véglegesen meg lehessen állapítani.

Emödy József tiltakozott elsőnek azon felületesen oda dobott vád ellenében, hogy a magyar középosztály tönkretünetében a könnyelműség, nyegleség, kártyajáték, lóverseny stb. játszották volna a főszerepet. Akkor, midőn a középosztály pusztulásának okait keresik, ez a vád hangzik fel minduntalan ugyannyira, hogy még komoly gazdasági tényezők is megrögzötten abban a hitben élnek, hogy tényleg a középosztály saját könnyelműsége volna az egyedüli oka a középbirtokos osztály pusztulásának. Emödy József mutat rá a maga erettségében ezen állítás tarthatatlanságára. Rámutat arra, hogy a könnyelműség és könnyelmű élet inkább megtalálható Budapest és kávéházaiban, mint a tanyai gazdaságokban s ha keressük, hogy a

nagy tükrüveg ablakok mögött kik leháskodnak, láthatjuk, hogy azok, akik a pusztuló középosztály örökébe léptek.

A dolog tehát nem egészen ugyan, amint azt nagyon sokan hiszik. Lehetnek kivételes esetek, amikor tényleg a könnyelműség is belejátszott egyes egyedek romlásának előidézésébe, de tényleg a középbirtokos osztály pusztulásának van egy igen fontos és gyökeres oka. Az, hogy a középbirtokos osztály magára vette s ma is minden ellenszolgáltatás nélkül viseli azokat a terheket, amelyeket 1848 előtt csak ellenszolgáltatások fejében viselt.

Ez rendkívül fontos és határozottan lényeges ok a középosztály pusztulásának előidézésében, melyhez épen Emödy József mutat rá arra is, hogy ha e téren történt is törvényhozási intézkedés abban az irányban, hogy alkottattak törvények önkormányzati alapon annélkül azonban, hogy gondoskodás történt volna arról az elemről, mely ezen önkormányzatot hivatva lett volna teljesíteni és végrehajtani. Ennek viszont a természetes következménye lett az, hogy igen sok jó és üdvös törvény nem lett végrehajtva.

Darányi Ignác volt az első, aki szakított azon régi előítélettel, melyet fentebb hangoztattunk s amely a középbirtokos osztályt könnyelműséggel, íéhasággal vádolja. Bizonyítéka ennek maga a telepítési törvényjavaslat megalkotása. Ebben a törvényjavaslatban állítja fel Darányi Ignác azt a helyes elvet, hogy a birtokpolitikai téren kell talpraállítani a középbirtokos osztályt, hogy a nobile officium azon közeledését is teljesíthesse, melyeket a múltban is teljesített.

## Állatdíjazás Gyomán.

A földművelésügyi miniszter anyagi támogatása mellett a békésmegyei gazdasági egyesület vasárnap tartotta meg ló- és állatdíjazással egybekötött kiállítását Gyomán, nagyszámú gazdaközönség jelenlétében. Az állatkiállítással kapcsolatosan az egyesület őszi rendes közgyűlése is Gyomán folyt le a község háza tanácstermében.

A fontos és nagyjelentőségű gazdasági eseményről a következőkben számolunk be:

A gazdasági egyesület igazgató-választmányának tagjai vasárnap reggel a 7 órai személyvonattal indultak el Csabáról. A gyomai pályaudvára az érkezőket Házy Imre főjegyző fogadta; megköszönve a gazdasági egyesületnek azt, hogy állatdíjazással egybekötött kiállítását az idén Gyomán rendezte.

Az üdvözlő beszédre Beliczey Géza, a gazdasági egyesület elnöke válaszolt rövid szavakkal, majd a vendégek és a fogadó közönség kocsira ültek és hosszú kocsisorban kihajtottak a kiállítás helyére.

Itt Házy Imre hosszabb beszédben köszönte meg a gazdasági egyesületnek a gyomai állatkiállítás érdekében tett fáradozásait és kérte Beliczey Géza elnököt, hogy a kiállítást nyissa meg.

Beliczey Géza megköszönve Gyoma községnek a szíves vendégátvételt, méltatta a község földművelés és állattenyésztés tekintetében kifejtett munkásságát és elért érdemeit, a kiállítást megnyitotta.

A megnyitás után a bíráló bizottság tagjai választották meg.

Rakja is a sok gentlemann,  
Mig csak nem lesz

Zöld az ágyu — zug a kontra,  
Borzasztó a fülnek,  
Tetejébe bélaéassák,  
Uhuk is repülnek;  
„Vizet, vizet“ a felvevő  
Ordítóz hiába:  
Mind eluszik, pénze pedig  
Sok volt a bankjába.?

És az urak ezt a dolgot  
Nem veszik tréfára:  
Rozgonyiné slágerét csinál  
Mindenik lapjára;  
Rontanak is, brennelnek rá,  
Am minden hiába —  
Megy a sok pénz Rozgonyiné  
Kövér tárcájába.

„Kár volt neked, édes férjem  
Rögtön megijedned,  
Akármilyen rongy kártyára

Vaktába' felyenned —  
Elpasszol a jó játékos  
— Bár szikrázó foggal —  
Prím lapot is — így nyerhetsz csak:  
Kellő okkal-fokkal.“

Na! kis klábrit, utójátszmat,  
Kimondják a mestert,  
Sok rohan ott zord bukásba  
S amit sok ur restelt,  
Rozgonyiné viszi el a  
Legutolsó „kroncsi“-t,  
Beüt mindig karja, lapja —  
Minden már csak roncs itt.

„Haj, ki hozza, ki adja még  
Ide a kártyáját,  
Nem menti már senki sem meg  
Az adu — királyát?!“  
„Én hozom, én, gyenge asszony,  
Alsómat az éjben —  
Na de most már menjünk haza,  
Gyere édes férjem!“

Rozgonyiné kacsóin a  
Pénz volt biztonságba,  
Híre futott ez esetnek  
Klubba', társaságba' —  
Am egy árva szó se' szólja  
Rozgonyi győzelmét,  
De az egész Lipótváros  
Rozgonyi — Ignácznét! R. F.

### Szomorú szavak.

Mint a hajadra hulló alkonyat,  
Lágyan, szeretve körülsimogat  
Az én halk, szomorú szavam.

A mosolyodra hűs fátyolt torít  
Es rápergeti ezüst könnyeid  
Az én bus, szomorú szavam.

Lelkedbe titkon mérget hinteget  
És elborítja bársonyos szemed  
Az én sok, szomorú szavam.

S még nem tudod, de hogyha elmegy,  
Közönni, kísénni fog mindég  
Egy-két halk, szomorú szavam

Kárpáti Aurél

A lóbiráló-bizottság tagjai lettek Beliczey Géza elnöklete alatt: Döry György, Szabó Benedek, Szalay Lajos, G. Kovács János, Morvay Mihály, Kalmár Vince, Szathmáry Elek, Kovács Gábor és Mázor Pál jegyző.

A szarvasmarha bíráló-bizottság tagjai lettek Haraszti Sándor elnöklete alatt: Osanády Aurél, Kovács Lajos, G. Nagy László, Szabó József, Kalmár József, Kiss Albert, ifj. Nagy András, Galgóczy Géza és Pfeiffer István jegyző.

A bíráló bizottság erre megkezdte munkáját és 11 órakor fejezte be, amikor az eredmény kihirdetett és Pfeiffer István, az egyesület titkára a pénzdíjakat ki is osztotta.

A déli órákban az egyesület tagjai a községbe mentek, ahol bankett volt, amelyen az egyesület igazgató-választmányán és a község előjáróságán kívül igen szép számmal vett részt a gazdaközönség is.

A közelebbi után az egyesület tagjai a község háza nagytermében gyűltek össze, ahol az egyesület őszi rendes közgyűlését tartotta, amelyen körülbelül 100-an vettek részt.

A közgyűlés Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter távirati üdvözlése után véget ért.

## Égő vasúti kocsi.

100 mázsa olajjal világított pályaudvar.

Ebben az évben először jeleztek tüzet a szarvasi tornyok harangjai hétfőn esti 6 órakor. Az államvasutak pályaudvarán gyulladt ki egy nyers olajat szállító vasúti kocsi. Az olaj Robicsék Soma szarvasi gőzmalomtulajdonos címére érkezett, ki azt a vasutól átvette és átvétel után nyomban átadta Weiczner Gáspár malomtulajdonosnak.

Weiczner már hozzá is fogatott az olaj elszállítatásához és szállítás közben állott be a katasztrófa. Este 6 órakor hatalmasan gomolygó füstfelleg jelezte, hogy az állomás körül tűz ütött ki. Nemsokára óriási robbanás rémitette meg a tűz színhelye felé sietőket. Az olajszállító kocsi biztosító szelepjét nyitotta fel a forrásban levő olaj ágyulövéshez hasonló robajjal.

A tűznél nyomban megjelent a szarvasi önkéntes tűzoltók csapata és egy láncz segítségével mindenképp elvontatta az égő kocsit a pályaudvar áruraktára elől, mit a tűz alaposan fenyegetett. Oltásról persze szó sem lehetett, a tűzoltók működése a tűznek lokalizálására és az áruraktár, valamint

a fülöház megmentésére irányult. A teljes lánggal égő kocsi bevilágította az egész pályaudvart és környékét.

A tűznél nagy tömeg néző jelent meg, de az oltás körüli rend fenntartásában semmi zavargás nem történt. A tűz este 8 órakor ért véget, mikorra a kocsiból az utolsó csepp olaj is kiégett. A tűz által okozott kár 1382 koronát tesz ki.

## A magyarországi pénzügyintézetek orsz. szövetségének gyűlése.

A magyarországi pénzügyintézetek országos szövetségének békésmegyei körzete vasárnap délelőtt 9 órakor Békéscsabán tartotta közgyűlését Varságh Béla elnöklete alatt, amelyen részt vettek a békésmegyei takarékpénztárak nagyszámu küldöttein kívül Mándy Lajos nyug. min. tanácsos, Leitner Zsigmond, a Központi Jelzálogbank igazgatója, dr. Hantos Elemér, a magyarországi pénzügyintézetek országos szövetségének ügyvezető főtisztára és a biharmegyei szövetség küldöttei.

A gyűlést Varságh Béla elnök nyitotta meg hosszabb igen tartalmas beszéd kíséretében, majd a megnyitó beszéd után a gyűlés rátért a tárgysorozat többi tárgyaira.

Először a pénzügyintézeti tisztviselők nyugdíjügye került tárgyalás alá, amelyet Hajduozky József, a lévai takarékpénztár igazgatója széles alapokon, nagy szakismerettel és részletesen ismertetett. Majd felkérte a békésmegyei pénzügyintézeteket, hogy minél nagyobb számmal lépjenek be a pénzügyintézeti tisztviselők nyugdíjintézetébe.

Élénk vitát provokált Dusbaba Vilmosnak, az aradi ipar- és népbank békésmegyei fiókja üzletvezetőjének előadása, melyet a pénzügyintézetek iparpártolási szerepéről tartott.

Igen érdekes fejtegetést tartott dr. Hantos Elemér is, amelyben a váltó utólagos telepítésével foglalkozott. A szakszerű s gazdag kereskedelmi ismeretekre valló előadást nagy érdeklődéssel hallgatta végig a közgyűlés.

Az idő előrehaladottsága miatt a közgyűlés tárgysorozata teljes egészében letárgyalható nem volt, mert a vidéki kiküldöttek nagy része a déli vonattal el akart utazni s így az elnökválasztásra a sor nem kerülhetett már csak azért sem, mert a gyűlés nem volt határozatképes. Ezért elhatározták, hogy Varságh Béla a békésmegyei körzet jelenlegi elnöke ezen méltóságát májusig, a legközelebbi közgyűlésig továbbra is meg fogja tartani.

Ezzel a magyarországi pénzügyintézetek országos szövetségének közgyűlése véget ért.

## H I R E K.

— **Október 6.** Kegyelettel adózott Szarvas város közönsége az aradi tizenhárom vértanu emlékezetének. A szarvasi iparosok, ipari munkások és földművesek szabad lyceuma d. u. 5 órakor a városi szinkörben tartott szép programmu gyászünnepélyt. Az ünnepséget a férfidalkar által elnevelt himnusz nyitotta meg, mit a szinkört megtöltő előkelő közönség f. u. va hallgatott végig. Ezt követte Kreusmárik Endre tanítóképezde tanár, lyceumi elnök tartalmas elnöki megnyitója, mit a közönség őszinte tetszéssel fogadott. Szalay Zsuzsika szavalta el ezután hatással Ábrányi Emilnek alkalmi költeményét. Gilyan Jánosnak tárogatón előadott kuruc dalai után dr. Dancs Szilárd tartott hazafias, emelkedett szellemű ünnepi beszédet, melyet a közönségnek szünni nem akaró tetszenyilvánítása mellett fejezett be. Vajda Ilonka magyar dalokat játszott cimbalmon igen ügyesen. Benczur Mihály a szabad lyceum titkára érdekes és nagyszabású felolvasásával járult hozzá az ünnepély sikeréhez. Weisz Arthur által hatásosan előadott melódrama után, melyhez a kifogástalan zongorakíséretet Rohoska Géza szolgáltatotta, az ünnepséget a férfidalkar által elénekelt szózat hangjai zárták be. — A szarvasi főgimnázium szintén megünnepelte a magyar nemzet gyásznapiját. A tornacsarnokban összegyűlt tanuló ifjúságnak Mendöl Lajos tanár fejtette ki ünnepi beszédében a nagy nap jelentőségét. — A szarvasi főgimnázium önképző Vajda köre tegnap ülte meg diszülésén október 6-ika emlékét.

— **Személyi hír.** Dr. Wieland Sándor szarvasi járási főszolgabíró hat heti szabadságáról f. hó 1-én visszaérkezett és hivatalának vezetését átvette.

— **Templomi botrány.** A szarvasi orthodox izraelita hitközség templomában f. hó 8-án rendőri aszisztencia mellett tartották meg a dél-élti isteni tiszteletet. A hívők hitbéli differenciákon összekaptak olyannyira, hogy egyik bevert fejfel, másik pedig leperzselt szakállal távozott a csata színhelyéről. Az elnökség szükségesnek tartotta a további botrányt elkerülendő a főszolgabíróhoz fordulni, akinek rendeltére két rendőr vonult az imaházba és sikerült nekik a verekedőket lecsendesíteni.

— **Az öcsödi községi orvos ünneplése.** Dr. Baky Endre községi orvos 25 éves közszolgálatának alkalmából Öcsöd község diszközgyűlést tartott s érdemeinek jegyzőkönyvi megörökítése után az öcsödiek értékes emléktárgygyal lepték meg szeretett orvosukat,

majd dr. Wieland Sándor járási főszolgabíró szép beszéd kíséretében adta látványos tájékoztató kinevezése. A tájékoztató helyiségeiben mintegy 120 méterterű társasvacsora fejéte a napi eseményt.

— **Tömeges pályázók.** Az orosházi izr. iskolában nyugdíjba vonulás miatt a vezető-tanítói állás megüresedett és arra pályázat is hirdetve. A pályázati határidő lejártán vagy 60 pályázat érkezett be a hítközséghez. Ilyen nagyszámu pályázó közül igazán bajos lesz a legmegfelelőbbet kiválasztani.

— **A szarvasi járási mezőgazdasági bizottság** f. hó 18-án délelőtt 9 órakor tartja ülését dr. Wieland Sándor járási főszolgabíró elnöklete alatt, mely alkalommal Békésszentandrás község képviselőtestületének a községi faiskola áthelyezése tárgyában kelt határozata, a járási főszolgabíró és járási m. kir. állatorvos jelentése a járásban megejtett haszonállatok összeírása, Csanádi Aurél m. kir. gazdasági felügyelőnek átirata, mely szerint az apaállatok szokásos évi vizsgálatát már ez évben október esetleg november hóban kéri megállapítani, s az esetleges indítványok fognak tárgyalatni.

— **Öngyilkosság.** Gyöngy élet a katona élet; még se kellett Borgulya György 21 éves szarvasi legénynek. Affeletti elkeseredésében, hogy most be kellett volna vonulnia tényleges szolgálattételre, szerdán kora reggel a Körös vizébe ölte magát. Holttestét gróf Bolza Pál cselédjei fogták ki a Körösből.

— **Uj lap.** Mezőberényben vasárnap egy hetenként egyszer megjelenő társadalmi és közigazgatási ujság első száma jelent meg. A lap felelős szerkesztője ifj. Domanek István, társszerkesztője pedig Jankó János.

— **Kinevezés.** Gróf Bolza Pál lemondása folytán a főispán, a szarvasi állami iskolák gondnoksága választmányi elnökévé dr. Déry Henrik járási orvost nevezte ki.

— **Pályázók.** A békésvármegyei tisztai állásokra hirdetett pályázat nyomán következők adták be kérelmüket: A gyomai főszolgabíróságra: Baross Dezső, Jantyk Mihály, Konkoly Tihamér, Popovics Viktor tb. főbírók. Az esetleg megüresedő I. és II. oszt. szolgabíróságra, vagy megyei jegyzőségre: dr. Debreczeny Lajos, Melis István, dr. Vangyel Endre, Körös Lajos, ifj. Jeszenszky Károly és dr. Kiss László. Az ujonnan rendszeresített alügyészségre dr. Kohn Mór az egyetlen pályázó.

— **Tüzeset.** Pénteken Krivjanszki János szarvasi lakos tanyáján 2 kazal szalma, 1 kazal tőrek és 1 kazal pelyva, eddig még ki nem derített okból meggyulladt és porrá égett. A kár 400 korona.

— **Betörők.** Békéscsabán a betörések napirenden vannak. Ugyannyira, hogy már a nyomozó hatóság is hajba kapott a sok nyomozás során. Legutóbb Pataky Jenő városi árvaszéki iktató házába akartak behatolni, de a házbeli felbőrdölgést megugrasztották az ismeretlen vendégeket, kik az ablakon akartak bejutni — Árvay Rezső csabai kereskedő kenálisi szőlőjében már szerencsésebbek voltak, sikerült több ruhát és fehérneműt elemelniük.

— **Halálos lórugás.** Gunda György szarvasi gazdálkodót f. hó 6-án szántás közben lóra oly szerencsétlenül rugta lágycson, hogy menten szörnyet halt. Holttestét boncolás végett a közokórházba szállították.

— **Bevonultak a katonák.** A kaszárnyák megint népesek és hangosak lesznek. Megkezdődnek a katonatréfák és súlyos ujjonc szenvedések. — Ma reggel már mundérba bujtatják a berukkoltakat, s holnap megdobban a föld bakkancsaik súlya alatt. Megkezdődik a három kicsi katonaszertendő. Az alatt pedig az elhagyott kedves epedik szeretője után, — vagy más. Al éli szép szerelmes világát. Mert nehéz ám a magára maradt árvának.

— **Mennyi fizetést kapnak a községi orvosok?** A községek orvosait már második éve az állam fizeti. Mint jó gazdához illő, meg is kérdezi, mennyi pénzre van szüksége. Békésvármegyében a jövő esztendőben 80,050 koronára rug a javadalom összege, mi az idei 79,266 koronához viszonyítva, 784 korona növeledést jelent.

— **Megszűnt állatbetegségek.** Szarvason a lórühkór és Békésszentandrás községben a lépfene megszűnt s így a zárlat feloldatott.

— **Tűz Endrődön** Fornok János endrői gazda háza vasárnap tüzet fogott és leégett. A kár 1500 korona, melyből 800 korona biztosítás útján megtérül.

— **Csendőri számemelés.** Békésvármegye közigazgatási bizottsága felirt a belügyminiszterhez a vármegyei csendőrörök létszámának szaporítása és az örsök telefonnal való összeköttetése érdekében. A belügyminiszter a csendőrök létszámemelését nem teljesítheti, ellenben a telefonösszeköttetést teljesíthetőnek véleményezte.

— **Megszökött lelenc.** A mezőberényi váltóór egy harmadosztályu kocsitetején emberi alakot vett észre. Jelentést tett az állomásfőnöknek, ki leszállította az ingyen utast. Kitént, hogy Zelenkovits Lajosnak hívják és az aradi gyermekmenhelyről szökött meg. Visszakísérték.

— **Békésmegye és az — avatika** A repülés tudományában most egyszerre Békésmegye is szerepel. Nem ugyan olyan dicsőségesen, mintha valamelyik szülőtte megoldotta volna a repülőgépet, vagy a kormányozható léghajó problémáját, de mégis szerepel. A belügyminiszter ugyanis leiratott intézett a vármegye alispánjához, melyben felhívta figyelmét a zürichi léghajóversenyre és utasítani kérte az összes községek előljáróságát, hogy ha netalán valamelyik léghajós a megye területén szállana le: fogadják illendő módon és magyaros vendégszeretettel. Nem hiszük ugyan, hogy a légi utasokhoz szerencsénk lesz, de mégis megtörténhetik. A levegő különösen odafent, nagyon szeszélyes és még mihozzánk is el-

vetethi a bátor légi utasokat. De ebben az esetben is fölösleges volt a miniszternek kioktatnia Békésmegye lakosságát a vendégszeretetre. Vérében van az már minden magyar embernek.

— **A kofauralom.** Ma-holnap már az imádságban nemcsak a gonoszoktól való megmentésünkért kell esedezni, de azért is, hogy az Uristen meentsen meg bennünket, főképen pedig gazdasszonyainkat a piaci kofák féktelen garázdálkodásától is. Ez az állapot már tűrhetetlen. Nem elég, hogy hallatlan árakat vagyunk kénytelenek fizetni a piaci élelmi cikkekért, de a letéjébe még a kofák durvaságát is el kell tünnünk. Ezek a némberek szabadon garázdálkodnak, mert piaci rendőrségünk elégtelen fékentartásukra. Legfőbb ideje volna már kordába szedni azokat az alakokat egy erélyes vármegyei szabályrendelettel.

— **Tűz Öcsödön.** Tóth Antal öcsödi lakosnak egy kocsira való magheréje ismeretlen okból a lángok martaléka lett. A kár mintegy 140—150 korona, mely biztosítás útján megtérül.

— **Verekedés a szarvasi vasuti állomáson.** Mezőtúrról szombat éjjel Szarvasra érkező vonat hozott egy fiatal embert, állítólag mezőtúri tanítót, ki Bánrévén akart kiszállni, de a vonaton elaludt. A pályaudvaron összeszóllalkozott az Árpádszálloda bérszolgájával, kit arculvágott, ez alaposan és két ízben is helyben hagyta. A község mentette ki a markos szolgálkezeiből.

— **Tifusz a vármegyében.** Ugy látszik, hogy ez a veszedelmes betegség nem szigetelődik a vármegye egy-egy községére, hanem járvány szerű természetűen megfelelőleg fertőzve van már több község is. Eddig csak Csabán észlelték nagyobb mértékben, de utóbb már Orosházán is fellépett még pedig oly veszedelmes arányban, hogy a hatóság a legszélesebb körű óvintézkedéseket volt kénytelen megtenni a baj elfojtására. Dr. Berthóty István erélyes hangu rendeletet adott ki mihez tartás végett, melynek ha nem lenne meg az óhajtott eredménye, ugy az iskolák bezárával fogják a baj továbbterjedését meggátolni.

— **Cigánykérdés.** Hevesvármegye már többször felirt a belügyminiszterhez, hogy oldja meg valahára a közbiztonságot folyton fenyegető cigányok ügyét, de még mindig nem ért eredményt. Most átlirt a vármegyékhez, így békésvármegyéhez is, hogy e törekvésében legyenek segítő társai, mert az csak mégsem járja, hogy e félvad nomád népség a XX-ik században büntetlenül rabolhasson, gyilkoljon.

— **Bábai örömök.** Annyi örömök osztályrészeseit, a bábákat is ért egy kis öröm. A belügyminiszter elrendelte, hogy fizetésüket legalább 240 koronára kell emelni. Az alispánhoz érkezett jelentések szerint a legtöbb község már teljesítette is e rendeletet. Legnagyobb a többlet Pusztaföldváron, ahol eddig csak 40 korona volt a bábái javadalom. Ötszáz percent az emelkedés. Ilyen jutaléokra a leghíresebb uzsorások sem dolgoztak. No, legalább lesz mit aprítani a tejbe!

— **A bunda.** Keserves ábrázattal jelent meg csütörtökön a szarvasi rendőrség előtt Nagy Pista szegény napszámos. Csaknem sirva panaszoalta el, hogy legdrágább kincsét, szép báránybőr bundáját valaki ellopta. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást és csakhamar kiderítette, hogy a bunda Bagó Jánosné kezén tünt el, akinek nem egyszer gyűlt meg már a baja a rendőrséggel.

Egy 31 év óta fennálló üzlet felosztása miatt az üzleti álványok teljes felszereléssel eladó, valamint az üzlethelyiség azonnal kiadó. Tudakozódni lehet: **Golberger Ignác** háztulajdonosnál.

**III. ker. Deák Ferencz-útca 192 sz. a. egy csinosan bútorozott szoba külön bejárattal jutányosan kiadó. Értekezhetni úgyanott.**

2820.-909. lkvi szám.

**Árverési hirdetményi kivonat.**

A szarvasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Oláh Antal ügyvéd által képviselt öcsödi lakarékpénztár végrehajtatónak Toth László és neje végrehajtást szenvedetek elleni 2515 korona tőkekövetelés jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényszék (A szarvasi kir. járásbiróság) területén levő Öcsöd község határában fekvő az öcsödi 4446 szjtkvben A. 1. rsz. alatt felvett 1275-1279/b-2-b-2-a 7 hrsz. 22 hold 1000 négyszögöl Petősemiki szántó és legelőre **3096** kor. az öcsödi 4462 szjtkvben A. 1. 2. 3. 4. rsz. a felvett 1275-1279/b-2-b-2-a-9 hrsz. 52 hold 830 négyszögöl, 1275-1279/b-2-b-2-a-20 hrsz. 1 hold 1209 négyszögöl, 1275-1279/b-2-b-2-a-22 hrsz. 912 négyszögöl és 1275-1219/b-2-b-2-c-5 hrsz. 1464 négyszögöl szántó és legelőnek Toth László és neje P. Nádudvari Zsuzsannának nevében álló  $\frac{1}{75}$ -öd részének együttesen **35** korona, és az öcsödi 1135 szjtkvben A. 1. rsz. a felvett 1268. négyszögöl Lukács zugi legelőnek, végrehajtást szenvedettek nevében álló  $\frac{1}{75}$ -öd részének együttesen **24** korona, a 4462 és 1135 szjtkvekben felvett ingatlanok azon korlátozással adatnak el, hogy ezen ingatlanok 1945 augusztus 1-ig kizárólag csak tehenlegelőül és folytatlanul használhatók és csakis ezen korlátozás mellett ruházhatók át, az árverést mint megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1909. évi november hó 2 napján délelőtt 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 szám alatt kell igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Szarvason, 1909. évi július hó 20.

SCHABATKA, kir. járásbíró.

## Papírvágó, perforirozó és drótvarrógép

használt, de jó karban lévő jutányos áron eladó.

Czím megtudható Sámuel A.-nál a „Szarvas és Vidéke” kiadóhivatalában, Szarvason (Békésvármegye).

A mezőturi határban (Csergettű dűllő)

## 95 hold I-ső minőségű szántóföld,

teljesen ujjonnan épített gazdasági épületekkel előnyös feltételek és ár mellett **eladó.** — Bővebbet: **Robitsek Soma** 1-3 fakeskedőnél, Szarvas.

## Óra-, ékszer- és látszer üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Szarvason a Fő utcán, Réthy-féle házban, (Holéczy Gusztáv üzletével szomszédságban)

## óra, ékszer és látszer fióküzletet nyitottam.

Főüzletem Orosházán a legnagyobb forgalomnak és kitűnő hírnévnek örvend.

Ugyanazon módon, ugyanazon pontos elsőrangú kiszolgálással óhajtom Szarvas közönségének szakmámbeli szükségletét is kielégíteni, mint azt az orosházi főüzletemben teszem.

Ennek szíves tudomásul vétele után kérem Szarvas b. közönségének kitüntető pártfogását.

Kiváló tisztelettel

2-10

**özv. Leszich Kálmánné.**

## Haszonbérlet.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin né szül. Bolza Anna grófnő tulajdonát képező, közel Fendoros községhez fekvő kondorosi 951 hold s: oldá kisebb parcellákban is, 1910 szeptember 30-ig kezdve 10 évre haszonbérletbe adandó. Bővebb felvilágosítással szolgál az alólírott, kihez az ajánlatok 1909 november hó 15-ig adandók be.

Szarvas, 1909 október hó 1-én

**Dr. Szemző Gyula**  
ügyvéd, uradalmi ügyész.

2-3

# TÖRLEY PEZSGŐ



## A NAP

48-as eszmény és a magyar nemzet törekvések leghívebb, legtüesebb szószólója.

A magyar ujságírás szociális  
A magyar közönség legkedveltebb lapjai  
Tessék mutatós szám!

Magyarország legkitűnőbb lapja  
A NAPUJSÁG VÁLLALATI LAPJA

# A NAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre	— — —	16 K.	— f
Félévre	— — —	8 K.	— f
Negyedévre	— — —	4 K.	— f
Egy hónapra	— — —	1 K. 40 f	

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

## FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre	— — —	6 K.	— f
Félévre	— — —	3 K.	— f
Negyedévre	— — —	1 K. 50 f	
Egy hónapra	— — —	K. 50 f	

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

A ki a „Fidibuszra”  
legalább egy félévre  
előfizet, ingyen kapja  
az 1908. évre szóló dí-  
szes „FIDIBUSZ-  
NAPTART”-t.

### Hirdetmény.

Alóírott szarvasi járási főszolgabíró ezennel közhírré teszem, hogy a népfelkelő időszak jelölésére a járás községeiben az 1909. évben a következő sorrendben fog megtartani.  
I. Szarvason 1909. október 22. 23. 25 és 26-án.

Jelentkeznek: 1909. október hó 22-én a szarvasi illetőségű első osztályú népfelkelők.

Oktober 23-án a szarvasi illetőségű második osztályú népfelkelők:

Oktober 25-én Szarvas községben tartózkodó idegen illetőségűek:

Oktober 26-án Komdoros községből az összes népfelkelők.

II. Békésszentandrás 1909. október 27-én.

Jelentkeznek a békésszentandrásai illetőségű összes népfelkelők és az idegenek.

III. Ócsodón 1909. október 28-án.

Jelentkeznek ócsodai illetőségű összes népfelkelők és az idegenek. A jelentkezés helye minden községben a község háza udvara. A szemle mindenkor reggel 8 órakor kezdődik.

Közhírré teszem egyúttal, hogy: I. Ezen jelentkezésre kötelezve vannak a járás területén tartózkodó idevaló és idegen illetőségű katonailag kiképzett népfelkelők közül azok, kik a törvényes védkötelezettség teljesítése után jutottak a népfelkeléshez, bezárólag az 1867. évben születőkig. A birodalmi tanácsban képviselt országokban és királyságokban honosított népfelkelők szintén jelentkezni tartoznak. (A katonailag kiképzett népfelkelők közül tehát csak azok nem tartoznak jelentkezni, kik felülvizsgálati uton lettek elbocsátva és ajánlati lappal sincsenek ellátva.)

b. katonailag ki nem képzett és a felülvizsgálati uton elbocsátott katonailag kiképzett népfelkelők közül csak azok, kik ajánlati lappal vannak ellátva.

2. Amennyiben népfelkelő kötelezettség alatt állanak írásbelileg jelentkező lappal jelentkezhetnek.

a. tiszt (tisztviselőt) jelöltek,

b. katonai vagy honvéd intézetknél alkalmazott népfelkelők.

c. közigazgatási és állami tisztviselők valamint a tanintézetek tanári és tanítói a községi és népiskolák tanítói, továbbá a hivatal szolgák, fegyőrök stb.

d. a pénzügyőrség, az erdészet személyzete, vonatknál, gőzhajózási

társulatoknál posta és távirvánál és egyéb forgalmi intézeteknél alkalmazottak.

e. tengeri utazási engedéllyel lelátott vagy a cs. és kir. hadihajóhoz felfogadott népfelkelők.

f. köszénbányában alkalmazott hivatalnokok és munkások.

g. a népfelkelők szolgálat aló ideiglenesen felmentettek,

h. azok, kik a jelentkezésre kitűzött napon sürgős családi vagy magánviszonyok miatt személyesen nem jelentkezhetnek.

I. a magyar birodalom határain kívül tartózkodók.

A többi fentebb meg nem nevezett népfelkelők a jelentkezésre kitűzött napon **személyesen** tartoznak jelentkezni.

3. Az írásbeli jelentkezéshez szükséges jelentkező lapok a községi előjáróság által ármegeírítés nélkül szolgáltatandók ki.

4. a. A jelentkezésre kötelezettek **népfelkelő igazolványi könyveket** ezek hiányában **egyéb katonai okmányait** magukkal hozzák, mert azok, akik népfelkelő igazolvánnyal már ellátva lettek s mégis e nélkül jelennek meg a szemlénél, szigorúan felelőségre fognak vonatni.

b. A jelentkezést elmulasztó népfelkelők a szemle befejezte után megfognak büntetettetni s a büntetés kiszabásánál azok, akik már a múlt évi jelentkezésnek is csak elkésve tettek elegend, súlyosabb bírsággal fognak büntetettetni.

c. A jelentkezést elmulasztó népfelkelők 4—200 koronáig, illetve a katonailag ki nem képzettek (10—200 koronáig behajthatlanság esetén megfelelő szabadságvesztéssel büntetettnek.

5. A jelentkezéshez vasuton utazó népfelkelésre kötelezettek, ha magukat a népfelkelési igazolványi könyvvel az állomási pénztárnál igazolják, a katonadijszabásban megállapított menetdíj kedvezményben részesítettnél illetve katonai menetjeggyel utazhatnak.

Szarvason, 1909. évi szept. hó 5.

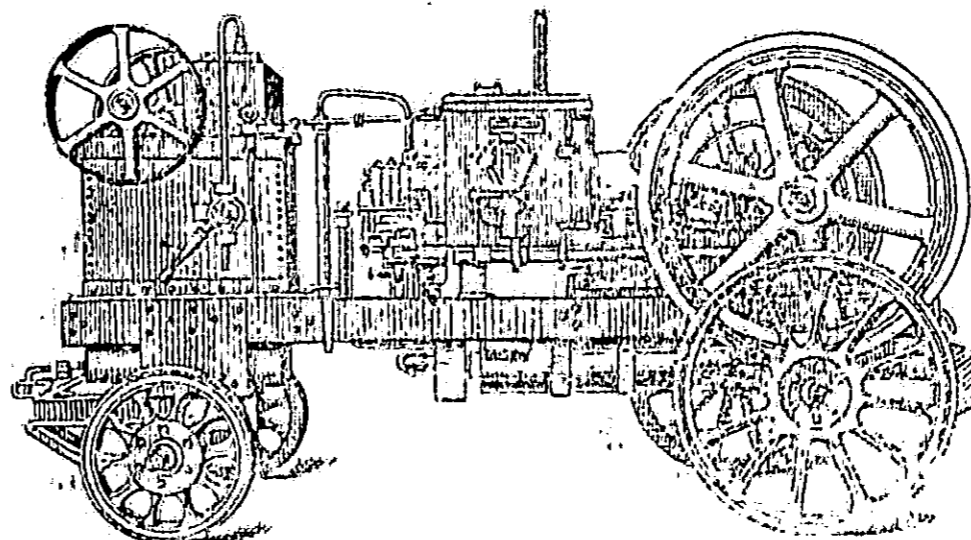
főszolgabíró szabadságon:

Melis István, szolgabíró.

## Eredeti „Otto” benzin-lokomobilok

Saját műhely

IX. Mester-utca 81 sz.



IX. Mester-utca 31 sz.

Saját műhely

benzin-, petrolin-, világítógáz-, földgáz- és szivógázmotorokat

1—1500 lóerőig gyárt

26—26

elismert elsőrangú, verseny nélküli kivitelben csakis

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

### Kiadó lakás.

Egy három szobás lakás, külön bejárással a Beliczei-úton Bakai Géza-féle házában kiadó. Értekezni a kiadóhivatalban lehet. 1-3

### Hirdetmény.

Szarvas nagyközség előjárósága részéről alólirottak felhívjuk a 1887, 1888 és 1889 években született állítás köteleseket, hogy az 1910. évi sorozásra vonatkozó jelentkezéseket a folyó évi november havában a katona ügyosztálynál annál is inkább el nem mulasztják, mert azon állítás kötelesek kik jelentkezéseiket elmulasztják a törvény értelmében szigorúan büntetelni fognak.

Szarvason, 1909. évi szept. hó 28.

Az előjáróság nevében:

Jeszenszky Frigyes, Kovács János,  
jegyző, bíró.

### Eladó ház.

A Gróf Csáky Albin-utcában II. kerület 81. szám alatt lévő ház

### szabad kézből

eladó. Értekezni lehet a tulajdonosnál. 2-3.

özv. Springel Györgyné 22 he. földje tanyaépülettel eladó. Értekezni a tulajdonossal II. k. 400 szám alatt lehet.

### Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alólirott előjárósága felhívja az 1887. 1888 és 1889. években született idegen állítás köteleseket, hogy a sorozás végett folyó évi november havában a katona ügyi jegyzői irodában annál is inkább jelentkezzenek, mert az elkésettéket a törvény értelmében a legszigorubbán fogják megbüntetni.

Szarvason, 1909. évi szept. hó 28.

Az előjáróság nevében:

Jeszenszky Frigyes, Kovács János,  
jegyző, bíró.

# Ruhát, kelmet, csipkét

fest tetszés szerinti színre vagy vegyileg tisztít

## Süveges János

3-4

kelmefestő és vegytisztító Szarvason



Szobadisz festéseket saját rajzaimmal elő állítok.

### ÉRTESÍTÉS.

Legmodernebb és legújabb sablonokkal vállalok a legegyszerűbb munkát.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Jókai Mór utca 139-ik h.-szám alatt, Engel Izidor ur saját házában szobafestő és mázoló műhelyt nyitottam.

A mai modern kornak megfelelő szoba-, dísz-, templomfestést, mázolás, aranyozást, továbbá szelymekre, mindenféle előrajzolás és festést elvállalok, ugyisint ruha- és más egyéb himzésekre előrajzokat készítek. Arra töreksem, hogy a nagyérdemű közönséget munkámmal mindenféle tekintetben kielégítek. Szíves pártfogását kérve a nagyérdemű közönségnek

maradtam kiváló tisztelettel

## Weisz Sámuel

Ugyanitt egy tanuló is felvétetik.

szobafestő, mázoló és aranyozó.

Olcsó és megbízható kiszolgálás.

